

radioactivity is added. The optimization of mining landscapes is possible with using of grounds wood recultivation.

УДК 574.4:581.522.5

В.Г.Мартиненко, ст.. викл., О.В.Тарасюк, магістр.
Кіровоградський національний технічний університет

Екологічний аналіз флори культуроценозів Кривого Рогу

Використання екоморфного аналізу дало змогу з'ясувати біологічні, ценоморфічні, екологічні особливості флори фітоценозів. Фітоіндикаційні та ліхеноіндикаційні дослідження є базою для екологічного картування заповідних територій та ліхеноіндикаційного картування міста і лежать в основі довгострокового моніторингу як рослинного покриву, так і стану навколишнього середовища в цілому. Використання моніторингових спостережень у комплексі з екологічним та популяційним аналізом є базою для визначення оптимальних шляхів відновлення, охорони та прогнозу культуроценозів міста.

екоморфний аналіз, фітоіндикація, ліхеноіндикація, моніторинг

Рослинний покрив міст зазнає різного впливу з боку урбосистеми в залежності від рівня розвитку промисловості. До стратегічних пріоритетів прогресивного розвитку України в екологічній сфері віднесено стабілізацію та поліпшення стану навколишнього середовища в містах і промислових центрах. Місто Кривий Ріг є одним з найбільш потужних концентраторів техногенного забруднення в регіоні, Однією із складових заходів з оптимізації та відновлення зелених насаджень міста є визначення газостійкості деревних видів. Важливість ліхеноіндикаційних досліджень обумовлена необхідністю оцінки впливу атмосферного забруднення на стан навколишнього середовища в місті.

Об'єктами досліджень були флора парків, скверів міста, зелених насаджень вздовж транспортних шляхів та на території промислових підприємств, а також лісових масивів околиць міста. Ліхеноіндикаційне картування проводилося на основі матеріалу зібраного протягом 2006-2007 рр. із застосуванням методу визначення індексу чистоти повітря Де Служера та Леблана. Обробка ліхенологічного матеріалу проводилася за загальноприйнятою методикою. Характеристики стійкості дерев та чагарників Кривого Рогу до газового забруднення проводили за класифікацією Г.М.Ілька.

Установлено, що флора міста нараховує 785 видів вищих судинних рослин. Відповідно до класифікації Р.Віттіга структура флори за відношенням до урбанізації являє собою такий розподіл видів: евурбанофілів - 309 , геміурбанофобів - 155 , урбанонейтралів - 192, геміурбанофілів - 97, евурбанофобів - 32. Для адвентивної фракції: евурбанофобів - 36 , геміурбанофобів -14 , урбанонейтралів - 68, геміурбанофілів - 62, евурбанофілів 25.

Проведено інвентаризацію дендрофлори для визначення найбільш стійких порід дерев з метою подальшої оптимізації заходів з озеленення міста. Виявлено 139 видів дерев та чагарників, які належать до 64 родів, 30 родин, 23 порядків. До групи дуже стійких належить 13 % апофітних та 8 % адвентивних видів. До групи стійких апофітів

На території парків та зелених зон міста виявлено 51 вид лишайників, що належать до 26 родів, 10 родин. 41 вид є епіфітами. На досліджених заповідних територіях виявлено 71 вид лишайників. Згідно з розподілом епіфітних видів лишайників відповідно до їх чутливості до поллютантів виділено чотири групи: найчутливіші до атмосферного забруднення куцисті види; сильно- та середньо чутливі куцисті та листуваті види; стійкі до атмосферних забруднень листуваті види; токсикотолерантні накипні види - індикатори кислого забруднення середовища та обмежена кількість листуватих лишайників. На основі зібраного матеріалу розрахований індекс чистоти повітря для обстежених квадратів і виділено на карті міста чотири ізотоксичні зони: дуже забруднена (І.Ч.П.=0,4-0,9); середньо забруднена (І.Ч.П.=1,5-2); слабо забруднена (І.Ч.П.=3-6,5); незабруднена (І.Ч.П.=9,6-13,6). Ліхеноіндикаційні зони Кривого Рогу мають плямистий характер, що свідчить про нестабільність забруднення атмосферного повітря в місті.

Дослідження культууроценозів міста показали, що найбільшої трансформації зазнає рослинність паркових насаджень та антропогенно змінених лук. Вплив антропогенного тиску призводить до переважання адвентивних домінантів у флорокомплексах трансформованих біотопів.

Ізє Іне єсоторфікал спусє розбілшгу Іо Іоок Біологікал, есологікал, сепотогіікал ресіїіагігу оґ Яога Іп сігу. Тє рѳуіоіііікаліон аңсі Іісбен іпосаїіон геэаребез аге Базіс Іог есологікал тарріпс оґ" геэегуесІ Іегтііоріез оґ сігу. Тє оіісотез оґ тарріпс іпсіегііе топіІоріпс. Ше те топіІоріпс оґ оґьзегуаіонз «іііі протоіе ітпроуетепі ога уеşeа(іуе совет аңсі прегзегуаііон оґБіологікал уаіегу оґПосаІ зресієз. єсоторфікал апаїуяіз, рѳуіоїііікалНоп, **Іісбен** іііііісаііон, топііогіпп.